

Handlingsprogram Regional plan for landbruk 2023-2027

Forkortelser:

NFK Nordland fylkeskommune

SF Statsforvalteren

IN Innovasjon Norge

NB Nordland Bondelag

NBS Nordland bonde- og småbrukerlag

NIBIO Norsk institutt for bioøkonomisk

NNL Nordnorsk Landbruksråd

NKSM Nordnorsk kompetansesenter mat

SNF Skognæringsforum

NLR Norsk Landbruksrådgiving

IPT Inn på tunet

NF Nordlandsforskning

PSN Partnerskap Nordland

MAR Mosjøen VGS, studiested Marka

KLE Sortland VGS, Studiested Kleiva

SAU Arktisk kompetansesenter sau

KNL Kompetansenettverket for lokalmat i Nord-Norge

<i>Landbruk som næring</i>											
Nr.	Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere	Mål	Strategi	FNs bærekraftsmål	2023	2024	2025	2026	2027
1	Videreutvikle naturbruksskolenes kompetansesenter-rolle for framtidens landbruk (skogbruk og jordbruk). Tilby gårdbrukere nødvendig kunnskap i form av kurs og seminar ved skolene.	NFK	NB, NBS, SNF, Landbrukssamvirket,	1, 2	1	 4.4	X	X	X	X	X
2	Videreutvikling av Nordnorsk kompetansesenter MAT	NFK/MAR	Næringa, FoU og andre	2	1,2,3,4	 2.3	X	X	X	X	X
3	Videreutvikling av Nordnorsk kompetansesenter SKOG	NFK/MAR	Næringa, FoU og andre	2	1,4	 12.2	X	X	X	X	X
4	Utvikle Grønt Energisenter	NFK/MAR	NIBIO	4	1,5	 7.2	X	X	X		
5	Øke spisskompetansen på drift av bygdesager	NFK/MAR	Norsk Bygdesagsforening	2	1,4	 12.2	X	X	X	X	X

6	Matregionen Nordland, en felles prosjektsatsing på mat.	NKSM	SF, IN, Næringa, Hanen,	2	1,2,3,4	 2.3	x	x	x	x	
7	Gjøre Nordland og Nord-Norge til en internasjonalt anerkjent matregion	NKSM	Bodø 2024, IN, SF	2	1,2,3,4	 2.3	x	x	x	x	x
8	Utvikle skolen som kompetansesenter med skolens sterke posisjon på blå/grønn næringskompetanse	NFK /KLE	NIBIO, NLR, landbruksnæringa og marine næringer i regionen	2,4	1,5	 12.2	x	x	x	x	x
9	Utvikle skolen som kompetansesenter med skolens sterke posisjon på biogass, cellulose og annen fornybar energi	NFK /KLE	Telemarksforskning, NIBIO	2,4	1,5	 7.2	x	x	x	x	x
10	Utvikle skolen som kompetansesenter med skolens posisjon på utmarksforvaltning	NFK /KLE	SAU	1,2,	1,5	 12.2	x	x	x	x	x
11	Se på muligheten for å etablere fagskoletilbud, med tilbud om utdanning innen basisproduksjonene	NFK /MAR/ KLE	NB, NBS	1, 2	1	 4.4		x	x	x	x
12	Videreføre voksenagronomen	NFK /MAR/ KLE	Næringa	1, 2	1	 4.4	x	x	x	x	x
13	Igangsette skogpådriver i aktuelle regioner for å ivareta primærskogbruksoppgaver	NFK	SNF, Allskog, SF	2	1	 15.2	x	x			
14	Bidra til gode fagarenaer for erfaringsutveksling og innovasjon innen basisproduksjon og videreforedling	NFK	NB, NBS, NLR, SAU, NIBIO, Tine, Nortura	1, 2	1, 2, 3,5	 2.3	x	x	x	x	x
15	Støtte initiativ fra landbruksnæringa, forvaltning og forskningsinstitusjoner som tar	NFK	NNL, FoU-inst., NFK, SF, NB, NBS, NLR,	2, 3	1	 17.17	x	x			

	sikte på å skape møteplasser for å etablere FoU-prosjekter		SAU, Landbrukssamvirket								
16	Internationale Grüne Woche – Prosjektlederansvar	NKSM/ NFK/I N/SF	TFFK, SF og IN i Arktis, og næringa	2	2,3,4	 2.3	x	x	x		
17	Utløse potensialet i skog- og trenæringa gjennom samarbeidet i Kystskogbruket	NFK, SF	SNF, Allskog	2	4	 12.2	x	x	x	x	x
18	Prosjekt Tre-industrialisering i Nordland. Mobilisering og videreforedling av trevirke.	SF	Foretakene, IN, Kommunene, SNF	2	4	 12.2	x	x	x		
19	Øke produksjonen av potet, grønnsaker og bær i fylket. Mobilisere flere produsenter/ta vare på eksisterende produsenter som vi har i dag. Jobbe med markedsadgang.	SF	NB, NBS, NNL, NLR	1	1,2,3 ,4	 2.4	x	x			
20	Arbeide for at det etableres flere tilbydere på opplevelsesproduksjon innenfor lokalmat og reiseliv og at eksisterende tilbydere videreutvikler sine opplevelsesprodukter		IN, SF, NFK	2	2, 3	 2.3	x	x			
21	Få flere vekstkraftige bedrifter (tilleggsnæring) og kommersielle bedriftsnettverk gjennom bruk av Utviklingsprogrammet	IN	NFK, SF	2	2,3,4	 2.4	x	x	x	x	x
22	Se på muligheten for å etablere et program for eksportmodne bedrifter	IN	NFK, SF	2	1,2,3 ,4	 2.4	x	x	x	x	x
23	Gi årlige tilbud om FRAM-agro og FRAM for bygdenæringar til aktuelle gårdbrukere i Nordland	IN	Foretakene, PSN	2	1,4	 2.3	x	x	x	x	x
24	Bidra til at det blir gjennomført gode prosesser og planlegging før investeringsprosjekter, som har store økonomisk konsekvenser.	IN	Foretakene, Partnerskapet				x	x	x	x	x

25	Kompetansebygging og mobilisering hos/av lokalmatprodusenter med utgangspunkt i gårdsdrift	KNL	NFK, Foretakene				X	X	X	X	X
----	--	-----	-----------------	--	--	--	---	---	---	---	---

Landbruk og samfunn											
NR	Tiltak	Ansvar	Samarbeidsparter	Mål	Strategi	FNs bærekraftsmål	2023	2024	2025	2026	2027
1	Sørge for at viktig kunnskap er oppdatert og tilgjengelig, eksempelvis verdiskapingsrapporten for landbruket i Nordland, 5-årsmåling av mat og reiselivsbedrifter med utgangspunkt i gård, Investeringsutsikter blant kjøtt- og melkebønder i Nordland, RRI-framtidsbilder for landbruket	NFK	SF, IN	1,2,3,4	1	 12.2	X	X	X	X	X
2	Massivtre skal vurderes som bygningsmateriale ved bygging av alle fylkeskommunale bygg	NFK		4	5	 12.7	X				
3	Utarbeide en forvaltningsplan for fylkeskommunens egne skogeiendommer	NFK		1	3	 15.2	X	X			
4	Kompetansemegler lokalmat og matopplevelser	NFK	Foretakene og forskningsinstitusjonene	1,2	1,2,3,4	 2.4	X	X	X	X	
5	Fremme blågrønn utvikling og innovasjon på landbrukets premisser	NFK, IN, SF	FoU, NNL	2, 4	1, 5	 12.2	X	X			
6	Aktiv skogforvaltning gjennom Regionalt Skog- og klimaprogram.	SF	Partnerskapet, SNF, kommunene, NB, NBS	2	1,5	 15.2	X	X	X	X	X

7	Aktiv miljøforvaltning i landbruket gjennom Regionalt Miljøprogram	SF	NFK, IN, NB, NBS,	4	1	 12.2	x	x	x	x	x
8	Formidle landbrukets positive effekter i samfunnet, spesielt klimasammenheng	SF	NFK, NB, NBS, SAU								
9	Utvikle muligheter som finnes innen urbant og bynært landbruk	SF	NFK, kommuner, NB, NBS m.fl.	1, 4	1, 4, 5	 11.7	x	x	x	x	x
10	Utvikle og gjennomføre et tverrfaglig Inn på tunet-prosjekt med målgruppe barn og unge i samarbeid med utvalgte kommuner.	SF	kommunene	2	2, 3	 2.3	x	x	x	x	
11	Fornyning av den kommunale landbruksforvaltningen gjennom samarbeidsløsninger	Kommunene	SF, NFK, NB, NBS	1,2,3,4	1	 12.2	x	x	x	x	x
12	Grønn inkludering med det urbane landbruket som arena	4H	Kommuner	1	1	 11.7		x	x	x	
13	Bærekraftig Matproduksjon i Nord-Norge	TFFK	NFK, NB, NBS, IN, SF, Sametinget, FoU, Næringa	1,2,3,4	1,2,5	 2.3	x	x	x		

Landbruk og arealforvaltning											
NR	Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere	Mål	Strategi	FNs bærekraftsmål	2023	2024	2025	2026	2027
1	Sette et mål om maksimal omdisponering på 150 daa dyrkbar jord og 150 daa dyrka jord pr år i arealpolitiske retningslinjer. Dette for å møte Stortingets nasjonale jordvernstrategi og Strategisk plan for jordvern i Nordland. Dette skal innarbeides i arealpolitiske retningslinjer ved rullering.	NFK	Kommunene, SF	3		 12.2	X	X	X	X	X
2	Kommunene skal synliggjøre viktige landbruksområder i kommuneplanens arealdel og utarbeide jordvernstrategier. Sørg for at landbrukets bruk av utmark og behov for produksjonsarealer blir en del av kunnskapsgrunnlaget i kommunalt planverk	Kommunene	NFK, SF	3		 12.2	X	X	X	X	X
3	Kommunenes behov for å omdisponere jordbruksarealer til andre formål enn jordbruksdrift bør dokumenteres ved et arealregnskap. I tillegg bør kommunene i sine arealregnskap vurdere om jordbruksarealene kan erstattes, eller om det finnes avbøtende tiltak som kan igangsettes for å opprettholde driftsgrunnlaget til jordbruksforetakene.	Kommunene	SF, NFK	3		 12.2	X	X	X	X	X
4	Arbeide for å bedre kommunenes rapportering på landbruksområdet i KOSTRA	SF, kommunene		3	1	 12.2	X	X	X	X	X

5	Kartlegging av tilgjengelige jordressurser (matjord og kvalitet) og lage forslag til hvordan man kan dyrke disse.	NBS, kommuner	Kommunene, NB, SF, NFK, NIBIO	3	1	 12.2	x	x	x	x	x
---	---	---------------	-------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---

Mål:

1. Øke matproduksjonen minst i samsvar med nasjonale mål
2. Øke produktiviteten og verdiskapingen
3. Sikre arealressursene som verdi for samfunnet og for framtidige generasjoner
4. Bidra aktivt til det grønne skiftet

Strategier:

1. Kunnskapsbygging og læring på tvers
2. Utvikle merkevarer, flere bearbeidede produkter og kunnskapsbaserte tjenester og opplevelser
3. Utvikle nye produkter, tjenester og opplevelser
4. Skape markedsmuligheter for Nordlands landbruksprodukter
5. Utvikle bærekraftige løsninger gjennom sirkulær økonomi og ta i bruk ny teknologi